

Interview. Het grote gelijk van zwemcoach Ronald Gaastra, die Pieter Timmers aan zilver hielp

‘Compromis en topsport horen niet samen’

Zwemcoach Ronald Gaastra komt vandaag terug uit Rio en brengt mee: zilver, veel emoties en persoonlijke glorie. Géén rancune en geen te verrekenen rekeningen. Zegt hij. ‘Waarom zou ik niet zen zijn? Welke coach in België heeft olympisch goud én zilver gewonnen?’

HANS VANDEWEGHE IN RIO

Voor wie onder een steen zat, dit ging hieraan vooraf. Er was eens een estafetteploeg – vier jongens die 200 meter zouden zwemmen – dat bijna niet zwom. Dat kwam omdat de trainers en vooral de zwimmers het niet eens konden worden wie wel en niet moest zwemmen in de serie. Details besparen we u, maar het werd een vaudeville.

Eerst wel zwemmen, dan niet zwemmen, dan weer wel zwemmen en hoe vaker werd gezwoomen, hoe trager. De zwimmers waren mentaal gekraakt. De zwartegestreepte leek voor Pieter Timmers en zijn coach Ronald Gaastra, maar aan het eind van het spel waren ze de piet weer kwijt. Timmers deed wat weinigen verwachten: hij wettigde zijn sokkolen in de halve finale met een Belgisch record en een finale-plaats. Vierentwintig uur later werd hij in de finale ook nog eens tweede in opnieuw een dik Belgisch record. Ondergetekende had beloofd van Rio naar huis te zwemmen als Timmers 47,7 zou zwemmen. Hij zwam 47,8, dus het blijft vooralsnog vliegen, maar *point taken*. En voor wie is de zwartepiet nu?

Ronald Gaastra: “In elk geval niet voor mij. Jij schrijft dat ik als estafettecoach bewust mijn verantwoordelijkheid niet heb genomen en de zaak niet eerder heb uitgeklaard. Maar ik heb die verantwoordelijkheid niet, want die is mij afgenomen door de Vlaamse en Waalse zwembonden, omdat ze bang waren dat ik een beslissing zou nemen tegen hun belangen in. Die verantwoordelijkheid ligt nu bij de technische directeurs van die bonden. Alleen zijn die hier niet.”

“Ik heb in de loop van het voorbije jaar meerdere malen bij de bevoegde instanties aangeklagd het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité, de zwembond, Sport Vlaanderen, mijn collega-trainer Rik Valcke (trainer van Louis Croenen, HVDW), Telkens zei ik: ‘Jongens, we moeten een beslissing nemen’. Iedereen stelde die beslissing maar uit. Hier in het dorp heb ik Eddy Desmedt (topsportdirecteur van het BOK, HVDW) nog aangesproken: ‘Eddy, we moeten een beslissing nemen’. ‘Nee, het zou maandagavond worden beslist. Wachtu, met de gevolgen die we kennen.’

Oké, maar jij wilde Pieter Timmers niet opstellen. En Louis Croenen zei: ‘Als ik de individuele finale haal, zwem ik niet.’
En toen had ik maar drie zwimmers meer. Als men mij verwijt dat ik Timmers niet wilde zwemmen in de series, dan zeg ik dat was mijn tactiek. Ik wilde met Croenen, Vanluchene, Dekoninck en Surgeloose een tijd neerzetten die goed genoeg was voor de finale. Ik had berekend dat we 7:08,65 konden halen, en ik dacht dat 7:09,25 goed zijn voor een finale. Ik zat daar twee keer meer dan een paar honderdsten naast.

Dus ik had gelijk. Het kon.

“Maar goed, Croenen wilde eerst niet. Tot hij in de ochtend van de finale ineens overstag ging en toch zwom. Had ik Pieter wel opgesteld voor de series van de 4x200, dan hadden we de zilveren medaille op de 100 meter vrij niet gehad, dan haalde hij misschien niet eens de finale. Ik wilde Pieter wel inzetten voor de finale van de estafette, om beter te doen dan ’s ochtends en misschien zesde of zevende te worden.”

Nog nooit heeft een 28-jarige, zoals Pieter Timmers, zich in twee dagen met bijna een halve seconde verbeterd op honderd meter. (uitgestreken gezicht) “Omdat ze niet bij mij hebben getraind. Ik heb dan ook niet voor niks 47,7 geproefd.”

Komaan Ronald, niemand zag het aankomen. Bovendien, als Pieter Timmerov en Gaastrou zouden heten, schreeuwt iedereen moord en brand.

“Daar ben ik het dus ook niet mee eens. Die tijd is op het eerste gezicht een spectaculaire verbetering, maar in Londen zwom hij al 48,5. Hij traint sinds 2011 bij mij en daarvoor had hij maar weinig gedaan. Hij is in de vijf jaar negen kilogram aan spiermassa bijgekomen en hij heeft zich sinds Londen 2012 met 0,7 seconden verbeterd. Dat is een normale progressie. Vorig jaar zwom hij een estafettesplit van 47,3 (zonder

‘Timmers heeft zich sinds Londen 2012 met 0,7 seconden verbeterd. Dat is een normale progressie’

starttijd, HVDW), terwijl hij toen minder was dan dit jaar. Het zegt iets over zijn potentie.
Bij het uitzwemmen werd hij aangeikt door Florent Manaudou (Franse toegewinner, HVDW). ‘Wow man, 47,3. Nice.’ En wat het belangrijkste is, en wat men vaak vergeet: hij heeft minimaal een jaar verloren door zijn dubbele klapping. In 2015 en dit jaar hebben we eindelijk kunnen doortraineren.”

Hij had het misschien in zijn, maar niets liet uitschijnen dat het eruit zou komen en ook jij maakte je zorgen over zijn drive. Afgelopen winter nog...

“... Die vier weken vakantie, daar zat ik mee, dat klopt. Maar deze jongen werd blijkaar wat

► Timmers en Gaastra voor een trainingssessie in Rio. ‘Het moest er alleen eens uitkomen, en hier is dat gelukt.’ © BELGA

goed is voor hem, want hij werd steeds beter. Ik kan niet zeggen dat we op training al records hadden gewonnen, maar alle tests op de sprint weten uit dat hij sneller was dan ooit. Het moest er alleen eens uitkomen, en hier is dat gelukt. Hij was zo relaxed. Hij liep bij het binnenkomen van het bad de verkeerde kant uit, maar dat maakte hem allemaal niet. Quat karakter is hij een sprinter.

“Heeft hij mij verbaasd? Dan zeg ik ja en neen. Neen, omwille van het talent. Ja, voor de beschikbaarheid. Pieter is een zomerzwemmer. Dan gaat hij trainen, in de winter is het allemaal wat moeizamer.”

Wat hebben jullie van die heisa meegemaakt in het dorp?

“Ik meer dan Pieter, omdat hij die meldingen op zijn telefoon toch meteen wiste. Maar bij het openen van Twitter was het eerste woord dat hij zag staan meteen raak: ‘Egôst’. En mijn mailbox en Twitter pulde ook meteen uit. Ik wil je het wel eens laten zien: om doodziek van te worden. Dat krijg je dan. Je probeert je af te sluiten, maar het komt toch binnen. Maar zoals ik zei, Pieter was dit toernooi niet van zijn stuk te brengen, en dat is wel knap.”

Al iets gehoord van de Vlaamse Zwemfederatie (VZF)?

“De enige van de bobo’s die heeft gereageerd, is Michel Louwage, maar dat is de nationale voorzitter. De Vlaamse voorzitter, Johnny Van der Straeten, heb ik niet gehoord, maar deze man heeft iets tegen mij en wil mij treffen. Ik ben mijn parttime als topsporttrainer bij de VZF kwijt, mede door hem.”

“Ik zit volgend jaar helemaal bij Brabo in Antwerpen en niet meer bij de bond. Dat scheelt 20 procent van mijn inkomen. En als ze nu alsnog met een aanbieding komen? Dan zal ik mijn eigen stellen, want zoals het de voorbije jaren is gegaan, dat wil ik niet meer. Ik weet dat

het volgend topsportactieplan meer inzet op verzelfstandiging van de topsport, en dat is een goede zaak. Ik heb daar met Sport Vlaanderen al over gesproken, maar zij zeggen ook dat het finaal toch de bond is die de beslissing of ze iemand willen voordragen voor een contract.”

Hoeveel oud zeer is er nu bij gekomen?

“Geen. Dieter Dekoninck en Glenn Surgeloose zijn wel even boos geweest op mij, omdat ik de boodschapper was dat er geen team zou zijn. Die jongens wilden zwemmen. Tussen mij en Rik Valcke? Geen oud zeer, ik zweer het je. Ik waardeer hoe Rik werkt, maar ik kan er geen

‘Wanneer maak ik ruzie? Als ik mijn goesting niet krijg. Ik schuw het conflict niet, als het tot een oplossing leidt’

pointen mee pakken zoals met Stefan Obreno, met wie ik het op zwembad dan weer grondig oneens ben. Rik wordt nu head coach. Hoeveel keer heb je hem al gehoord? Niet. Oké, dat bedoel ik. Een head coach moet aanwezig zijn, de zaak zichtbaar en verbaal managen. Ik denk niet dat hij dat goed kan.”

Ik ben lang niet de enige die zegt dat jij van conflicten leeft.

“Men praat mij dat aan, omdat ik zeg wat ik denk. Hoe krijg je in België dingen gedaan? Door een compromis te zoeken, of door het probleem te zoeken. Het compromis en topsport, die horen niet samen. Dus zoek je af en toe het conflict. Ik schuw dat ook niet als

dat gelukt.’ © BELGA

het tot een oplossing leidt, maar het gebeurt vaker dan me lief is.

“De Stad Antwerpen, mijn werkgever, vindt Gaastra geweldig. Ik zit nu elf jaar bij Brabo en daarvoor veertien jaar als head coach bij de Vlaamse bond. Als ik zou leven van conflicten, denk je dat het zo lang had geduurd? Ik werk al vier jaar met een uitgelezen team van specialisten, met onder meer Jan Olbrecht voor de tactiekbepaling en het duo Tom Goegebeur-Bieke Vandenabeele voor de krachttraining – experts in hun vak. Denk je dat die zo lang zouden blijven als ik altijd in conflict zou gaan?”

“Wanneer maak ik ruzie? Als ik mijn goesting niet krijg. En nu ga ik mij tot de laatste snik verzetten tegen dat belachelijke plan om het hele topsportwezen onder te brengen in de Wezenberg in Antwerpen. De Stad Antwerpen heeft de voorbije tien jaar twee miljoen in het zwemmen gestopt, en nu zegt de bond: ‘Rot eens op.’

“Ik voorspel alleen maar elende, nu ook de Vlaamse Zwemfederatie met Rik Valcke gaat uit Wachtebeke en bij ons zal komen trainen. Dat is het slechtste wat ze konden doen. Er is gewoon niet genoeg zwemwater, en zo kunnen we bijvoorbeeld niet altijd de camera’s gebruiken. De topsportcoördinator van de bond zei mij letterlijk: je hebt voor 90 procent gelijk, maar nu praten we er niet meer over. Dan begin ik nog maar.”

Heb je nu geen sterkere argumenten om je gelijk te halen?

“Dat zou moeten, maar ik denk het niet. Overal tegenin gaan, kost veel energie. Als het aan mij ligt, zijn dit mijn laatste Spele. Het WK volgend jaar in Boedapest en dan misschien nog een EK, en dan laat ik de grote toernooien over aan mijn assistent. Ik heb hier geen zin meer in.”

Nederland wenkt toch?

“Dat is ooit ter sprake gekomen. Ik heb twee

keer met Joop Alberda gesproken, maar die is weg als technisch directeur. Later ben ik nog eens gaan spreken, maar toen besloten ze dat ze iemand overkoppelend wilden voor alle disciplines en een head coach voor het zwemmen die ook zelf aan het bad stond. Nou, als ik naar Eindhoven moet gaan wonen met vrouw en kinderen, die alles hebben in Antwerpen, om in Eindhoven elke ochtend en avond aan het bad te gaan staan, dan kan ik dat evengoed in Antwerpen doen. Ik heb in Antwerpen een prachtige bad, een schitterende omkadering en dus een topprogramma. Bij ons kun je wereld-top worden.”

‘Al mijn zwimmers hebben records gewonnen, een medaille gewonnen of hun persoonlijk record verbeterd’

Nooit bang geweest dat je met pek en veren terug moest?

“Nee. Ik weet wat ik kan. Jan Olbrecht zegt: ‘Jij bent de beste trainer met wie ik ooit heb gewerkt’. En Jacco Verhaar (Nederlandse bondscoach van Australië, HVDW) passeerde gisteren en zei: ‘Nog steeds de meester’. Daar heb ik iets aan. En aan mijn resultaten, want die staan ook al mijn zwimmers hebben records gewonnen, een medaille gewonnen of hun persoonlijk record verbeterd.”

“Coach van het jaar? (grinnend) Wordt dat dan niet Marc Wilmos? Ik kan helemaal geen coach van het jaar worden, man, want daarvoor moet je je Belg zijn.”

DM
► 8
Minder humoortje op de Spelen

